

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

465

Vragen van het lid **Timmermans** (PvdA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het VN-mensenrechtenexamen (Universal Periodic Review (UPR))* (ingezonden 3 oktober 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken), mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 5 november 2012)

Vraag 1

Bent u bekend met de openbare brief van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) en the International Commission of Jurists (ICJ) van 21 september jl. gericht aan de president van de VN-mensenrechtenraad over het VN-mensenrechtenexamen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is de verklaring voor het feit dat bij de consultatie ten behoeve van het mensenrechtenexamen Nederland niet gekozen heeft om het maatschappelijk middenveld (o.a. ngo's) tijdig te betrekken bij de inhoud van de te leveren informatie voor de UPR?

Antwoord 2

Bij het UPR-proces betrokken non-gouvernementele organisaties (NGO's) en instellingen die de bescherming van de mensenrechten (mede) tot hun taak hebben, zijn twee maal geconsulteerd tijdens de voorbereiding van het nationaal rapport. De inbreng van deze organisaties en instellingen is hierin verwerkt. Genoemde organisaties hebben bovendien schaduwrapportages in kunnen dienen. Tevens is de UPR-voorbereiding met hen schriftelijk geëvalueerd. Omdat de afweging om aanbevelingen wel of niet aan te nemen een verantwoordelijkheid van de regering is, zijn bij de voorbereiding van de kabinetsreactie op de gedane aanbevelingen deze organisaties niet geconsulteerd. Overigens hebben de organisaties en instellingen zelf niet de wens uitgesproken geconsulteerd te willen worden in deze fase. De regering vindt het van groot belang NGO's nauw te betrekken bij de UPR-cyclus.

¹ <http://www.njcm.nl/site/newsposts/show/306>

Vraag 3

Deelt u de mening dat juist de consultatie van het maatschappelijk middenveld bij de totstandkoming en de implementatie van de aanbevelingen in de UPR kan bijdragen aan het op correcte wijze in kaart brengen van het Nederlandse mensenrechtenbeleid? Indien nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Bent u bereid bij toekomstige UPR's het maatschappelijk middenveld tijdig en zo breed mogelijk te betrekken, zoals vermeld staat in VN Resolutie 5/1 van de Mensenrechtenraad?²

Antwoord 4

Ja. Naar mijn mening is dit ook tijdens deze UPR-cyclus in voldoende mate gebeurd.

Vraag 5

Bent u bereid de Kamer per brief te informeren over de stand van zaken van het Human Rights Action Plan, waarover de permanente vertegenwoordiger van Nederland bij de VN in zijn slotverklaring over de UPR stelt dat het «in the pipeline is», met daarin een uitgewerkt tijdpad en een overzicht van de betrokken ministeries? Indien nee, waarom niet?³

Antwoord 5

Nederland heeft in de reactie op de aanbevelingen aangegeven dat het nut en de toegevoegde waarde van een dergelijke nationaal actieplan wordt onderzocht in het licht van de ontwikkeling van de werkrelatie met het College voor de Rechten van de Mens. Uw Kamer zal hierover door mijn ambtgenoot van BZK op de hoogte worden gehouden.

Vraag 6

Wat is de verklaring voor het feit dat Nederland mensenrechteneducatie niet formeel wil toevoegen aan het curriculum (aanbeveling 98.33) ondanks dat onder andere het Comité voor de Rechten van het Kind dit aanbeveelt?⁴

Antwoord 6

Zowel in de kerndoelen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs als in een aantal examenprogramma's voor het voortgezet onderwijs is een relatie gelegd met het thema mensenrechten. In kerndoel 47 van het voortgezet onderwijs wordt expliciet naar mensenrechten verwezen. In het primair onderwijs wordt deze relatie impliciet gelegd in de kerndoelen die gaan over «mens en samenleving». Ditzelfde geldt voor de wettelijke opdracht aan scholen om actief burgerschap en sociale integratie onder hun leerlingen te bevorderen. Scholen hebben de opdracht om hieraan zelf invulling geven.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in haar jaarrapportages geconstateerd dat scholen invulling geven aan de burgerschapsopdracht. De Inspectie is wel van oordeel dat er meer samenhang kan worden aangebracht in het burgerschapsaanbod. Aan de Onderwijsraad is in 2011 gevraagd te adviseren over de vraag hoe scholen ondersteund kunnen worden bij het uitvoeren van hun burgerschapsopdracht. De Raad is nadrukkelijk gevraagd de positie van mensenrechteneducatie in het onderwijs te bezien. Recent heeft hij een

² The documents on which the review would be based are: Information prepared by the State concerned, which can take the form of a national report, on the basis of general guidelines to be adopted by the Council at its sixth session (first session of the second cycle), and any other information considered relevant by the State concerned, which could be presented either orally or in writing, provided that the written presentation summarizing the information will not exceed 20 pages, to guarantee equal treatment to all States and not to overburden the mechanism. States are encouraged to prepare the information through a broad consultation process at the national level with all relevant stakeholders;

³ <http://webtv.un.org/meetings-events/human-rights-council/watch/netherlands-final-remarks-item:6-netherlands-upr-report-consideration-25th-meeting-human-rights-council/1852739132001>

⁴ Report of the Working Group on the UPR- the Netherlands- 9 July 2012

advies hierover uitgebracht. De Raad pleit niet om mensenrechteneducatie in de kerndoelen voor het primair en voortgezet onderwijs op te nemen. Zoals aan uw Kamer is gemeld, zal de beleidsreactie op het advies van de Onderwijsraad worden overgelaten aan het volgende Kabinet. (TK 33 000 VIII, nr. 227 d.d. 28-08-2012).

Vraag 7

Wat zijn de exacte obstakels waarom Nederland niet overgaat tot een volledige ratificatie van het Optionele Protocol bij het Internationale Verdrag omtrent economische, sociale en culturele rechten (OP-IVESCR; aanbeveling 98.15)?

Antwoord 7

Een individueel klachtrecht bij economische, sociale en culturele rechten is op internationaal niveau een noviteit. De gevolgen van zo'n klachtrecht zijn dan ook nog met veel onzekerheden omgeven. De regering heeft met name aarzelingen over de vraag hoe beslissingen van het Comité inzake Economische, Sociale en Culturele rechten, dat op grond van het Facultatief Protocol zal worden belast met de behandeling van klachten, zullen doorwerken in het nationaal recht. Deze aarzelingen leven overigens bij veel landen, waaronder diverse EU-lidstaten. De regering geeft er de voorkeur aan eerst verdere ontwikkelingen af te wachten in de jurisprudentie van het ESC-comité.

Vraag 8

Kunt u toelichten waarom Nederland aanbeveling 98.51, waarin gepleit wordt voor een nationaal actieplan om discriminatie tegen te gaan, niet overneemt?

Antwoord 8

Aanbeveling 98.51 wordt reeds uitgevoerd. Op 13 september 2010 heeft de regering het actieprogramma «Bestrijding van discriminatie» naar de Tweede Kamer gestuurd (TK, 2009–2010, 32 123 VII, nr. 74). Aan dit programma wordt momenteel uitvoering gegeven. Op 7 juli 2011 is de Kamer geïnformeerd over aanscherpingsmaatregelen in de brief «Aanscherping bestrijding discriminatie» (TK, 2010–2011, 30 950, nr. 34). Vanaf dit najaar wordt de Kamer jaarlijks geïnformeerd over de voortgang.

Vraag 9

Deelt u de mening dat de UPR publicitaire aandacht verdient? Indien ja, bent u bereid om in de toekomst meer publicitaire aandacht te geven aan de UPR? Indien nee, waarom niet?

Antwoord 9

De UPR heeft aandacht gekregen naar aanleiding van de openbare zitting in de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en door het versturen van het rapport aan de Tweede Kamer. Verschillende NGO's en het toen nog in oprichting zijnde College voor de Rechten van de Mens hebben tevens aandacht voor het mensenrechtenexamen gevraagd.